

Ordinalzahlen

Liczebniki porządkowe

Liczebniki porządkowe odpowiadają na pytania:

der Wievielte – *który?*
 die Wievielte – *która?*
 das Wievielte – *które?*

Baustelle – *plac budowy*

Bedarfshaltestelle
 – *przystanek na żądanie*

Bushaltestelle
 – *przystanek autobusowy*

Liczebniki porządkowe od 1 do 19 tworzy się poprzez dodanie do liczebnika głównego przyrostka -te:

zweite – *drugi*
 elfte – *jedenasty*

przy czym istnieją wyjątki:

- erste – *pierwszy*
- dritte – *trzeci*
- siebte – *siódmy*
- achte – *ósmy*

W przeciwieństwie do Polski, spożywanie alkoholu na ulicy jest dozwolone.

Pozostałe liczebniki przyjmują do liczebnika głównego bez wyjątku przyrostek -ste:

zwanzigste – *dwudziesty*
 einunddreißigste – *trzydziestypierwszy*

Liczebniki porządkowe występują z rodzajnikiem określonym oraz wskazującym i odmieniają się jak przymiotniki. Oto wzór odmiany po rodzajniku określonym i wskazującym:

NOMINATIV	der erste	die erste	das erste
DATIV	dem ersten	der ersten	dem ersten
AKKUSATIV	den ersten	die erste	das erste

- Den Wievielten haben wir heute?
Którego dzisiaj mamy?
- Heute haben wir den 12. April.
Dzisiaj mamy dwunastego kwietnia.
- Am Wievielten haben Sie Geburtstag?
Kiedy ma Pan/ Pani urodziny?
- Ich habe Geburtstag am 21. April.
Mam urodziny dwudziestego pierwszego kwietnia.

sich die Mühe geben, etwas zu tun
 – *zadać sobie trud, by coś zrobić*

Ich habe mich so viel Mühe gegeben, um diese Prüfung bestehen zu können.

[Bardzo się napracowałam, by móc zdać ten egzamin.]

Po zaimku dzierżawczym liczebniki porządkowe odmieniają się tak jak po rodzajniku nieokreślonym i otrzymują następujące końcówki:

NOMINATIV	mein erster	meine erste	mein erstes
DATIV	meinem ersten	meiner ersten	meinem ersten
AKKUSATIV	meinen ersten	meine erste	mein erstes

Das ist mein erstes Fahrrad. – *To jest mój pierwszy rower.*

Sie feiert ihren 18. Geburtstag. – *Ona obchodzi swoje osiemnaste urodziny.*

Unsere dritte Schwester heißt Beate. – *Nasza trzecia siostra nazywa się Beata.*

Liczebniki porządkowe pisane cyfrą zawsze mają po sobie kropkę, co odróżnia je od liczebników głównych:

Heute ist der 1. September. – *Dzisiaj jest pierwszy września.*

Jeśli pytamy o datę, robimy to w następujący sposób:

- Der Wievielte ist heute?
Który jest dzisiaj?
- Heute ist der 14. April.
Dzisiaj jest czternasty kwietnia.
- Wann fahren Sie nach Berlin?
Kiedy jedzie Pani/ Pan do Berlina?
- Ich fahre nach Berlin am 22. Mai.
Jadę do Berlina dwudziestego drugiego maja.

W niemieckiej szkole najgorszą oceną jest 6, zaś najlepszą 1.

Niemcy mówiąc o latach, dzielą je na setki i dziesiątki, dlatego też rok 1997 będzie po niemiecku czytany jako dziewiętnaście setek dziewięćdziesiąt siedem. Tak jak wszystkie liczebniki, także pisane są razem. Pamiętajmy, iż mówiąc o latach, używamy liczebników porządkowych (czyli jeden, dwa, trzy a nie pierwszy drugi, trzeci). A oto przykłady:

1997 – neunzehnhundertsiebenundneunzig
1637 – sechzehnhundertsiebenunddreißig
1902 – neunzehnhundertzwei

Lata rozpoczynające nowe stulecie, np: 1300, 1700, 1900 itp. pisane są w następujący sposób:

1300 – dreizehnhundert
1700 – siebzehnhundert
1900 – neunzehnhundert

Tysiąclecia 1000–1099 i 2000–2099 – daty zapisywane są tak jak w języku polskim:

1020 – eintausendzwanzig
2016 – zweitausendsechzehn

Aby powiedzieć, iż coś ma miejsce w roku..., możemy to zrobić na dwa sposoby:

- używając wyrażenia – im Jahre... – w roku...
- lub stawiając po prostu datę bez żadnego przyimka

Ich war in London im Jahre 2010. – *Byłam w Londynie w roku 2010.*
2010 war ich in London. – *W 2010 byłam w Londynie.*

Gdy w dacie chcemy zaznaczyć także dzień, wówczas robimy to przy pomocy liczebników porządkowych:

- Wann sind Sie geboren?
Kiedy się Pani/ Pan urodziła/ urodził?
- Ich bin am 12. April 1998 geboren.
Urodziłam/ urodziłem się dwunastego kwietnia 1998 roku.

Stulecia wyrażamy przy pomocy liczebnika porządkowego lub liczbą rzymską albo grecką, po której jest kropka:

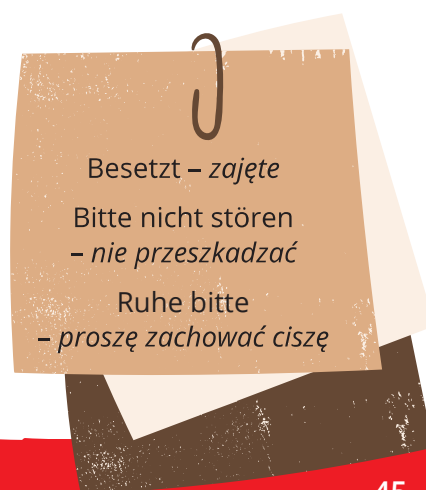
das 18. Jahrhundert – *wiek osiemnasty*
das XX. Jahrhundert – *wiek dwudziesty*

Aby powiedzieć, iż coś wydarzyło się w danym stuleciu, używamy przyimka – im, a liczebnik porządkowy otrzymuje końcówkę -n:

im 18. Jahrhundert – im achtzehnten Jahrhundert – *w osiemnastym wieku*
im XX. Jahrhundert – im zwanzigsten Jahrhundert – *w dwudziestym wieku*

Datę w przybliżeniu podajemy mówiąc, iż coś wydarzyło się w latach 20tych, 30tych, 40tych itd., dodając zarówno do lat pisanych cyframi jak i słownie końcówkę -er. Końcówka -er, jest nieodmienna i w każdym przypadku będzie taka sama:

Mein Großvater erzählt mir oft über die siebziger Jahre.
– *Mój dziadek często opowiada mi o latach siedemdziesiątych.*

Ergänzen Sie den Satz mit der richtigen Ordinalzahl!

Proszę uzupełnić zdanie właściwym liczebnikiem porządkowym!

Beispiel:

Ich habe am einen freien Tag. (24.02)

Ich habe am vierundzwanzigsten Februar einen freien Tag.

1. Ich fahre nach Berlin am . (15.04)

2. Morgen ist der . (1.09)

3. Die Sommerferien beginnen am . (18.06)

4. Ich habe Geburtstag am . (3.08)

5. Sonntag ist der Wochentag. (7)

6. Markus feiert seinen Geburtstag. (16)

7. Gestern war der . (30.01)

8. Seine Schwester studiert das Semester. (3)

9. Der November ist der Monat des Jahres. (11)

10. Das Kind ist 5 Jahre alt. (5)

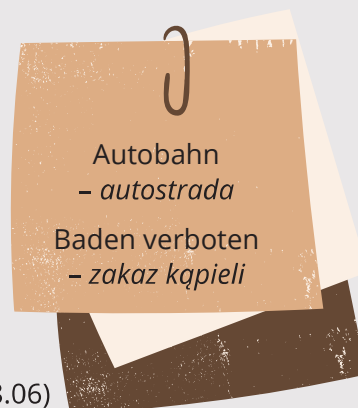
11. Ich besuche die Klasse. (12)

12. Heute beginnt der Tag meiner Krankheit. (21)

13. Ich wohne in Deutschland das Jahr. (8)

14. Wir arbeiten an diesem Projekt der Monat. (9)

15. Er ist schon in der Klasse. (10)

Meine Notizen

Moje notatki

Czasowniki modalne – Modalverben

Fähigkeit = kann machen – *umiejętność*

Erlaubnis = darf machen – *pozwolenie*

Pflicht = muss machen – *obowiązek*

Absicht = will machen – *zamiar*

Vorschrift = soll machen – *zalecenie*

Gefallen = mag machen – *mieć upodobanie*

Wunsch = möchte machen – *życzenie*

Lösung

Rozwiązanie

1. Ich fahre nach Berlin am fünfzehnten April.
Jadę do Berlina 15.04.
2. Morgen ist der erste September.
Jutro jest 1.09.
3. Die Sommerferien beginnen am achtzehnten Juni.
Wakacje zaczynają się 18.06.
4. Ich habe Geburtstag am dritten August.
Mam urodziny 3.08.
5. Sonntag ist der siebte Wochentag.
Niedziela jest siódmym dniem tygodnia.
6. Markus feiert seinen sechzehnten Geburtstag.
Marek świętuje swoje szesnaste urodziny.
7. Gestern war der dreißigste Januar.
Wczoraj był 30.01.
8. Seine Schwester studiert das dritte Semester.
Jego siostra studiuje trzeci semestr.
9. Der November ist der elfte Monat des Jahres.
Listopad jest jedenastym miesiącem roku.
10. Das fünfte Kind ist 5 Jahre alt.
Piąte dziecko ma 5 lat.
11. Ich besuche die zwölfte Klasse.
Chodzę do dwunastej klasy.
12. Heute beginnt der einundzwanzigste Tag meiner Krankheit.
Jutro zaczyna się dwudziesty pierwszy dzień mojej choroby.
13. Ich wohne in Deutschland das achte Jahr.
Mieszkam w Niemczech ósmy rok.
14. Wir arbeiten an diesem Projekt der neunte Monat.
Pracujemy nad projektem dziewiąty miesiąc.
15. Er ist schon in der zehnten Klasse.
On jest już w dziesiątej klasie.

Ich bin
Deutschlehrerin
und du?

Ich arbeite als
Verkäuferin.

Und wie lange
arbeitest du schon?

Seit 5 Jahren,
aber ich möchte
meine Arbeit
ändern.

Schön und als
was möchtest du
arbeiten?

Mein Traumberuf
ich Reiseleiterin.

Achtung, Stufe
– uwaga stopień
Achtung/ Vorsicht
– uwaga